

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

V Gorici, 9. maja 1904.

Nič sprave, nič premirja in nič parlamentarnega delovanja. Dr. Körber s svojim zaveznikom paragrafom 14. vladal bode dalje, kakor se mu bo zljubilo, ali bolje rečeno, kakor bodo to zahtevali Nemci. Ako se ne dogodi kak čudež, bode državnozbornsko zasedanje že v par dnevih odgodjeno, in poslanska zbornica imela bode jutri najbrže svojo zadnjo sejo. Poljaki so se sicer še zadnje dni trudili, da bi dr. Körberja pregovorili, naj bi tudi za časa zasedanja delegacij ne odgodil državnozbornsko zasedanje, ker se jim bi mogoče vendarle posrečilo tekom časa napraviti med Čehi in Nemci kako premirje. Ali dr. Körber, ki je komaj čakal, da se izvrše delegacijske volitve in volitve v kvotno deputacijo, da se potem iznebi državnozbornske cokolje, imel je za te poljske želje gluha ušesa. Paragraf 14. sme se v smislu ustavnih določb uporabljati sicer le v nekaterih določenih slučajih. Dr. Körber pa ni ozkosrčen mož in rabi zategadelj paragraf 14. kjer se mu le zdi in se prav nič ne zmenja za to, kako tolmačijo drugi ljudje določbe omenjenega paragrafa. Zadnje dni je bilo mnogo govora, da hočejo Čehi dr. Körberja zaradi zlorabe paragrafa 14. postaviti na zatožno klop. Radikalni Čehi so tak predlog že sestavili in ga tudi predložili državnozbornskemu predsedstvu. Ali treba je najmanj štirideset podpisov za tak predlog, in jih radikalni Čehi niso mogli toliko dobiti, zavrnilo jim ga je državnozbornsko predsedstvo z opazko, da je predlog brezpredmeten, ker nima zadostnega števila podpisov. Nameravali so tudi Mladočehi staviti sličen predlog. Oni bi pa gotovo dobili zanj zadostno število podpisov. Ali, kakor se zdi, opustili so tudi oni to misel, ker so se prepričali, da ne bi imel tak predlog, ako bi ga stavili tudi oni, nič drugega, nego le nekaj demonstrativen pomen brez vsake praktične veljave. Da bi tak predlog, namreč v zbornici, obveljal, potrebovalo bi se dveh tretjin glasov. Teh se pa v zbornici nikdar ne bi našlo. Pred leti namreč, ko so bili Nemci v opoziciji, stavili so oni take predloge, ki so pa ostali brezuspešni, ker je bila desnica proti njim. Istotako bi bil torej danes tak predlog brezuspešen, ker bi proti njemu glasovala levica. In tako so v avstrijskem

LISTEK.

Svoji k svojim.

Češki: Karolina Světlá.
(Dalje.)

Glejte mati, potoži Julij, „kake ljudi ste poslušali, kake namere imajo z nami vaši, ki ste jih gledala vedno s tako pobožnim spoštovanjem. Ta bedni sluga svojih gospodarjev vas je nagovoril, naj bi napravili Nemca iz mene. Mislili ste: Bog zna, kako mi pomagata stem; kako mi pojdejo potem na roke in mi bode potem zagotovljena bodočnost. Ali zdaj bodo kazali s prstom na me ter se smejali moji bedi. Da, moji bedi, da sem beden, reven, mati, navzlic temu mojemu nemškemu izpričevalu, s katerim se toliko ponašate. Nikar ne mislite, da res kaj znam, če tudi je to v izpričevalu. Vse znam le na pol, kamorkoli pogledam, povsod čutim nepopolnost svojega znanja in ničnost svojega izobraženja. Kot Čeh sem se moral vse to s trdom nemški učiti, pa vendar nisem prišel do jedra, da bi to razumel kot moji součenci. Nikdar ne bom koristil nikomur, naj-

parlamentu razmere vedno take, da s ministri popolnoma zavarovani pred obtožbami, in naj počenjajo karkoli se jim ljubi.

V najvišjih krogih so še vedno mnenja, da je v Avstriji najboljša ona politika, ki je naperjena proti Slovanom. O tem je dr. Körber popolnoma dobro podučen, in izvaja zdaj protislovansko politiko s tako odkritosrčnostjo, s kakršno ni tega storil že dolgo časa noben drugi ministrijski predsednik. Popolnoma prazen je njegov izgovor, da ne more drugače postopati, ker mu branijo to Nemci in bi si z drugačnim postopanjem nakopal nemško obstrukcijo v parlamentu na vrat. Pa ko bi si jo tudi nakopal, kaj pa potem. Ako je že proti Slovanom izvrstno orožje paragraf 14., zakaj bi se tako orožje ne rabilo tudi proti Nemcem. No, kaj pa potem, bi se nam lahko odgovorilo, saj bi potem istotako ne mogel delovati avstrijski parlament in bi ne mogel torej razpravljati o takih vprašanjih in o takih postavah, ki bi zadovoljile Slované v narodnem oziru. Taki izgovori so popolnoma prazni in ne dokazujejo ničesar. Slovani ne zahtevamo drugega, nego popolno enakopravnost z Nemci in sploh z drugimi, v državi živječimi narodi. Tako enakopravnost pa nam da lahko vlada kedar hoče, ne da bi za to vprašala parlament. Taka enakopravnost nam je namreč zajamčena že ustavno. Zakaj se vendar vlada drži in tako krčevito oklepa paragrafa 14. iste ustave, v kateri se nahaja tudi paragraf 19., ki jamči državljanom jednake pravice v vsakem oziru, torej tudi v narodnem. Ako bi torej hotela biti avstrijska vlada pravična Slovanom, in bi hotela storiti konec češki obstrukciji, posrečilo bi se ji to prav hitro. V ta namen bi ji ne trebalo drugega, nego da vrši svojo dolžnost in da točno izvršuje ustavne določbe in v prvi vrsti določbe paragrafa 19. osnovnih postav. Ako bi to storila, ne bilo bi se ji prav čisto nič bati utemeljenih ministerskih obtožb, dočim se danes prav nič ne zmenja za obtožbe, tičoč se zlorabe paragrafa 14., ki so po mnenju mnogih državljanov in juristov popolnoma opravičene, ki ostanejo pa brezuspešne in brezpredmetne le vsled čudnih avstrijskih razmer, ki tirajo državo v vedno večjo nevarnost in ki jo

manj pa sam sebi. Do smrti, mati, ne bom vedel, kaj se pravi „radovati se samega sebe“, in to pravijo, da je vendar posebna naslada za človeka je rekel nemški pesnik Göthe. Ah, da bi bili slušali bolj svete našega učitelja, nego vrtarjeve, tega potuhnjenega in glupega odpadnika! O, da bi se bili usmili moje tuge!

In jel je glasno plakati ter je omahnil na svoje mesto. In zdaj so morali pa njega oživljati.

„Ali, kako moreš dolžiti mene, nehvaležni bedak!“ očitala mu je mati. „Kaj bi bilo zdaj s teboj, ko bi bilo po tvoji volji? Hotel si sprejeti očetov obrt — na, glej, ali nismo v tem propadli?“

„Pa morda bi ne bilo tega, ko bi bil ostal doma“, očital ji je bridko sin. „Morda bi se bil ipak spomnil nečesa in obrt le obdržal, ali pa ga še celo povzdignil. Ali bi ne mogel tudi jaz storiti, kar je mogla napraviti Milka?“

„Le nikakor ne govori tako, ker to nima ne glave, ne repa“ obregne se nanj mati. Oče pa se je nagnil med tem na

bodo dotirale mogoče celo do propasti. In res ne nahajamo nikjer na svetu tako čudne državne politike, kakor jo tirajo naši avstrijski državniki.

Naša notranja kakor zunanja politika je tako čudna, da je pameten človek razumeti ne more. Nemce in Italijane, ki javno izpovedujejo, in sicer prvi, da teže po združenju z Nemčijo, drugi pa po združenju z Italijo, podpira se pri nas na vse kriplje. Slované pa, ki tvorijo veliko večino avstrijskega prebivalstva in so že v tolikih prilikah pokazali, da so oni najmočnejši steber, na katerega se lahko naslanja avstrijska država, te se pa tlačijo k tlom in bi se jih na vsak način rado ali ponemčilo ali pa poitalijančilo ter z njih številom pomnožilo elemente, ki očitno delajo na razpad našega cesarstva.

Dopisi.

Iz goriške okolice, 5. maja 1904.

Ljubi prijatelj!

Danes te moram najprej pohvaliti, da si me začel tako lepo ubogati. Seveda je trebalo mnogo časa, da ti je prišlo do živega, da si razumel in izpoznal, da ni mogoče, da bi bil ti kaka izjemna stvar božjega stvarstva, da bi moral biti ti vedno le na vrhu, da bi bil ustvarjen le za komandiranje. Ni ti šlo v glavo, da bi se našel kdo med pristaši naše stare slovenske stranke, ki bi ti bil kos na polju časnikaškega boja. Ko ti je sililo orožje teh dopisov vedno bolj v telo, ko so se ti pušice teh dopisov vedno bolj zajedale v živo, si mislil: „No, no, tega zabavljača se na kratko odkrižam. Parkrat se zaženem v njegovo osebo in ime (če tudi ne bo pravo, nič ne de), ustraši se in umolkne. Osební napadi so mi od razkola sem navadno dobro služili. Če tudi nisem vselej prave osebe zadel, se mi je pa neznani in nezadeti nasprotnik umaknil, da nisem nedolžnemu napadencu nadalje kirivice delal. Ni torej vrag, da bi se tega „kmetavzarja“ iz okolice kmalu ne otrese!“ — Tako si računil ti, a zaračunal si se britko. Ta „kmetavzar“ iz okolice je dobil od svojega kluba strog ukaz, da ima zapustiti zadnji časnikaško bojišče, in tako se tudi zgodi. Nevarnost je bila, da počiš

sina ter plakal tudi on z njim, pa ga oblival s svojimi solzami, ali po svojem nesrečnem običaju niti danes ni mogel najti primerne izraza za svoje čustvo, niti potrebne odločnosti za krepko delo.

„Ali pa je že vse za vedno propalo, če te nisem namestila v tukajšnji tvorinici?“ reče mati. „Umne in pridne ljudi rabijo povsod, in tega mi ne boš mogel trditi, da nisi bolji in umnejši od ostalih. Saj mi je dejal večkrat strojar, da še ni videl tako skromnega in prijaznega mladenciča, kakoršen si ti, in da se učiš po dnevu in po noči, da se kar boji za te, da se zmotiš. Kako je torej možno, da ne znaš nič, ko si sedel toliko let neprestano pri knjigah? Pokaži tudi vrtarju in gospodu Müllerju, da je še drugič svet zunaj Cibelic. Tudi poslednji grošič hočem dati, da te namestim kje, in takoj jutri te popeljem v Zlato Prago.“

„Da, da! daleč od Cibelic, daleč preč od tu, v široki svet“, mislil je tudi Julij. „Tam me nihče ne pozna, in nič me ne bo spominjalo na ono, kar me tu tako stiska. Tam se morda dobi zdravilo

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo „Gorice“. Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

od jeze, ko sem ti velel: Ukloni tilnik in drži jezik za zobmi, ako hočeš, da ti-le dopisi enkrat prenehajo. To je bila strašna predrznost, tebi kaj takega ukazati. Nihče ni pričakoval, da bi mogel ti kaj takega ubogati. In vendar si ubogal, in vendar si uklonil tilnik, in vendar molčiš in — bereš. —

Bereš? Ti seveda praviš, da teh dopisov več ne bereš. Razumem, razumem, prijatelj, da ti kaže tako reči; moje zdravilo je zate pregrenko, da bi si ga ti ne skušal vsaj s kosčekom sladkorčka osladiti, in ta sladkorček je tvoje izgovarjanje (ali ti bi rekel: laž), da ti teh dopisov niti ne bereš. S to nerodno neresnico skušaš le nekoliko prikriti svojo blamažo in sramoto pred očmi svojih naročnikov, osebito onih v tebe zaljubljenih (če jih še kaj), ki so radi s ponosom naglašali: „Gabršček nikomur ne molči, Gabršček vsakega pobije, Gabršček je nepremagljiv časnikarski bojevalec“. Zdaj te ti razočarani zaljubljeni debelo gledajo, ti pa, skrivajoč se pred njimi, bežiš, izgovarja se: „Ne, ne, ne verujte, jaz nisem premagan, jaz le dopisov onega strahovitega A. K. ne berem in zato mu ne morem odgovorjati“. Ali tvoj beg in izgovor delata tvoje naročnike še bolj osuple, da se vidijo enake našim prvim starišem, ko ju je dal Bog izgnati iz raja. Oni ne morejo razumeti, zakaj bi pa ti teh dopisov ne bral, ko vendar razkrivajo ti dopisi svetu hude obtožbe zoper tebe, ko imajo vse sposobnosti, da ti izpodkopljejo zaupanje še med onimi, katerim nisi osebno znan. Tvoji naročniki ne morejo razumeti, kako bi bilo mogoče, da bi ti teh dopisov ne čital, ko ti dokazujejo največjo napako, ki se more zabrusiti v obraz onemu, ki hlepi po narodnem voditeljstvu, ko ti dokazujejo, da je tvoje rodoljubje pretveza, tvoje koristolovje resnica! Tvoji naročniki se čudom čudijo, da bi ti teh dopisov ne bral, ko vedo, da prebrskaš vsako „Gorico“ od začetka do konca, iztakneš z jastrebovim očesom iz nje vsako stvarico, ki bi imela le navideznost kakega nasprotovanja tvoji politiki; ko vedo, da si ti na svojo čujčnost nad nasprotnimi časniki posebno ponosen in da nalašč odgovarjaš celo na največje malenkosti le zato, da bi se moglo reči:

za mojo rano. In menda se dobi tudi za me kak kot, kjer ne bom popolnoma nepotreben in kjer se ne bom čutil tako ničnega, kakor zdaj doma v tem bridkem času!“

„Da, idiva v Zlato Prago“ pritrdi sin materi.

In drugega jutra sta odšla.

VII.

„Oj Zlata Praga, ti lepa slavna Praga! Sprejmi moj srčni, navdušeni pozdrav!“ — Tako je vzkliknil Julij iz globočine svojega izmučenega srca, ko se je spuščal vlak bliskovito — naglo od Visočana k zlati Pragi. Pred njegovimi očmi se je širil tu prekrasni pogled na prestolico starih čeških kraljev se svojimi stoterimi stolpi, na to močno podstražo slovanskega življa proti zapadu, in navdajali so ga veseleji občutki.

Koliko prezanimljivega in mikavnega je čul nekaj od svojega prvega učitelja o stari zlati Pragi! Kako je znal učitelj opisovati o njej vsako važno podrobnost! Posebno Milka si je zapomnila vselej

„Soča“ nikomur ne molči, ona ima vedno prav, ona zapušča zadnja bojišče.

Ali kar tvoji naročniki dobro slutijo, to jaz dobro vem. Jaz dobro vem, da ti te dopise ne le bereš, ampak celo pazljivo prebiraš, seveda ne vpričo drugih ljudi, toliko pameten si že, ker nočeš dajati drugim tega veselja. Prebiraš jih na skritem in tako temeljito, kakor bi se jih imel na pamet učiti. Ti dopisi so si priborili v tvojem spominu tako važno mesto, da ni dneva, da bi se jih ne spominjal. In če je bilo prej v urniku tvojih opravil: dvakrat na teden čitanje „Gorice“, stoji pa zdaj: ob torkih, oziroma tudi ob sobotah prebiranje dopisov „Goričinega“ dopisnika A. K. — Prijatelj, ne vprašaj me, kako jaz to tako dobro vem; spomni se temveč na pregovore, ki pravi: Če ve eden, ne ve nobeden, če veda dva, ve pol sveta. Več ti ne rečem na to stran. Izbij si pa že enkrat iz glave otročjo misel, da ti ni treba drugega, nego zapisati in poslati v „Sočo“, pa boče cel svet verjel, da je res. E revček, svet je vedno bolj prebrisan, ljudje znajo tudi s svojo glavo misliti in kombinirati, predno neverjetne reči verujejo. In kaj hočeš neverjetnejšega kakor je tvoja trditve, da teh dopisov ne bereš. S tem si se le pošteno osmešil. Koliko bolj pametno bi bil naredil, da bi bil brez vsake opazke umolknil, ali še bolje — če si že hotel na svoj umolk opozoriti, da bi bil povedal čisto resnico, rekoč: Izjavljam, da ne bom gospodu A. K. več odgovarjal, in sicer ker je molčanje zame najbolje, kar morem v tej zadevi storiti. Priznam, da je vse res, kar o meni piše. Ni mi treba praviti, da mi de to priznavanje jako hudo, pa kaj morem, ko mi ni drugače mogoče, ko moja djanja tako glasno in očitno govore in me bolj izdajajo, kakor vsi njegovi dopisi. Kar bi mogel odgovarjati bi bila neresnica, in s tem bi mu podajal še novo gradivo za dokaze. Jaz pa tega ne smem, ker nočem sam sebi škodovati, ampak komaj komaj čakam, da bi gosp. A. K. enkrat nehal s svojimi dopisi. — — —

To vidiš, prijatelj, bi bila moška beseda od tvoje strani, ker bi si bil z njo prihranil mnogo posmehovanja v javnosti. Ljudje bi ne bili z njo nič več zvedeli kakor vedo brez nje. Vrh tega imajo pa še zavest, da si jih hotel „nabarati“ in zato se ti smejejo. Oni se smejejo, ti se pa jeziš in na skritem — bereš. Ha, ha, ha!

A. K.

Iz Dornberga. — Dopisnik iz Dornberga je v predzadnjem „Primorskem Listu“ tožil je čez prepogostne plesne, ki delajo v naši občini mnogo kvara v gmotnem in moralnem obziru. — To je resnica; jaz sem tudi tega mnenja. V dokaz temu vzemimo le zadnji dornberški ples, katerega so priredili „naprednjaki“ kot društveni ples.

vsako besedo, ki jo je slišala v šoli o njej. Lahko je možno, da je porabila kaj tega na svojih sliščah, da so bile kupcem dražje in milejše. Gradove, cerkve in mline okrog Cibelic je imela — se ve — točno predstavljene na njih.

„Oj mila, zlata Praga!“ peval je Julij potihoma dalje, ko se je bližala železnica s zvižganjem in štopotom kolodvoru. Ni se mogel odtrgati od okna. Radostnega pogleda je opazoval, kjé bi ugledal kaj novega in posebnega v sliki, ki se mu je pokazovala. Kako me neki sprimeš? Ali me odpahneš kot nezvestega ti sina, ali pa me pritisneš k svojim prsim kot usmiljen oče, ki odpušča neradovoljno pregrešek, storjen le iz ljubezni do rodne matere?

Srce mu je silno bilo, ko je stopil iz vagona in šel z materjo po praških ulicah, ki so se mu zdele pravi labirint, da ga je kar ometica prevzemala. Mati pa je zijala pred izlagalnicami, ki so bile ozaljšane z izbranimi rečmi. Tu se je blestelo — nalik vodometu — svilnato blago, dvigalo so se „oblaki čipk“, in tre-

Kake nasledke je imel? Jako žalostne. Izmed mnogih, ki se ponavljajo skoro pri vsakem plesu, naj navedem le nekatere.

1. Odvračal je ljudstvo od službe božje. Imeli so plesalci dvojno godbo. Jedna je prišla z vlakom kmalu po poludne. Ta je v krčmi pri starem „Veteranu“ pred in med popoldansko službo božjo godla ter tako mnogo ljudi, posebno mladine — in šolskih otrok odvrnila od molitve. Res daleč smo že napredovali!

Naše starešinstvo je sicer pred leti sklenilo, da ne smejo biti krčme med službo božjo odprte, a kaj pomaga, ko je ta sklep le na papirju. Ni energije, da bi se izvrševal, ker se nekateri bojijo svoje lastne sence. Žalostno!

2. Če kedaj, tako je bilo gotovo pri zadnjem plesu čez mero nezmernosti in pijanosti, ker so še drugo jutro nekatere pijane muhe ležale ob cestnih jarkih, katere so psi oblajevali, budili in „cukali“, naj že vendar nesejo svoje trudne kosti in pijanega mačka v kak skriti kraj počivat, da se ne bo ljudstvo pohujševalo.

3. Zamude šolskih otrok so navadno po plesu grozne. Tako je manjkalo v ponedeljek po plesu samo v prvem razredu dornberške ljudske šole 22, reci: dvaindvajset otrok. Da so bili vsevprek šolski otroci pri tem plesu, mi ni treba še posebe omenjati.

Šolsko vodstvo in starešinstvo, kaj pravita k temu? In tu je bil društveni ples, h kateremu imajo pristop le društveniki in povabljeni? Bridka ironija!

Slavno glavarstvo in županstvo se uljudno opozarja, naj se v bodoče ja ne pusti slepiti pri dovoljenju takih plesov, ako se ne zagotovi, da ostanejo strogo društveni.

K tem nasledkom naj še dodam žalostni pojav, katerega se opazuje že skozi par let. Nekateri stariši so v plesu tako zatelebani, da svoje lastne otroke, posebno hčere, na plesišča silijo, češ, da jih svet vidi, svet spozna in tako ložej dobijo moža. Ja, pa na kak način? Mislim, da bi boljše bilo za marsikatero plesalko, da bi na streho dobila slamnatega, kakor pod streho živega. Stariši, ne bodite ne-spametni, plesi so čestokrat Vašim otrokom v sramoto, nesrečo in pogubo.

X. Y.

Iz Loga. — (Nesreča). V erarnem predoru v Logu pod Mangartom je delal Matija Kravanja iz Bovca zadnje dneve pri tesarjih. V četrtek dne 5. maja zjutraj po 6. uri, kadar je vzdigoval neki tram, spodtaknilo se mu je in pri svojem nesrečnem padcu zadel je z desnico ob električno žico, obvisel na nji s prsti in ko ga je hotel tako na prstih desnice visečega rešiti njegov tovariš s tem, da je ustavil električen tok, bil je že mrtev. Nič ni pomagalo, kadar so mu pred rovom vsiljevali umetno dihanje ob navzočnosti gospoda c. kr. oskrbnika, in ko je na lice nesreče dospel erarski zdravnik

petale nekake mavrice dragega kamenja na rokavicah, uhanih in urah, tu so se smejali na čudnih okrožnikih kupi zlatih in srebrnih novcev in so jo mikale kite najredkejšega inozemskega cvetja. Morala se je — Bog odpusti — spomniti onih hlebov, ki jih je mesila nekaj tako krepko in tako pogosto s svojimi rokami. V tem se je obračal Julij plaho in začudeno, kje dobi kako znamenitost, ki mu je ostala na umu od učiteljskih predavanj.

Ali mati ni pustila, da bi se vdajal dolgo svojim spominom. Sama se je siloma odtrgala od krasote, ki se jej je čudila, in rekla mu je, da treba takoj poiskati koga, ki bi znal povedati, kam naj se obrneta za kako mesto. Škoda za vsako uro — pravi — ki bi jima minula poprej. Ko izvršita posel, potem bosta imela še dovolj časa, pohajati, zabavati se ter si ogledati to, kar je vredno videti.

(Dalje pride.)

iz Rabelja, mogel je konstatirati le hitro smrt vsled dotike s električnim tokom. Ranjki mladenič je bil edini sin v spoštovani družini Tomažinovi, služil je 3 leta pri vojaki, vedno se je lepo obnašal in bil radost in up skrbnega očeta. Kako so vsi radi imeli pokojnega vzglednega mladeniča, videlo se je osobito na dan pogreba, ko so ga njegovi tovariši rudokopi prepeljali iz Loga na domače pokopališče v Bovec in mu pri mnogobrojni in veličastni vdeležbi vsega občinstva izkazali zadnjo čast. Žalostnemu očetu naše sočutje! N. p. v. m.

Iz Kostanjevice na Krasu. — Pretečeno soboto je bil pri nas prebl. g. c. kr. okrajni glavar Rebek iz Sežane, ter okr. šol. nadzornik g. Kante. Ogledala sta si prostor za novo šolsko poslopje, katero že delj časa nameravajo pri nas sezidati, kar je tudi nujno potrebno, ker sedanji šolski prostori so slabi. V začetku se je nameravalo odločiti prostor pred cerkvijo. Ker pa dotični prostor radi bližnjega pokopališča iz zdravstvenih ozirrov ni sposoben, izbral se je neki drug prostor, ki je za šolo kakor nalašč, ima namreč zelo prijetno lego ter je v zatišju. Radi tega je želeli, da bi se zastopniki občine prej ko mogoče pogodili s lastnikom ter dotični prostor odkupili. Ako se to zgodi, imeli bomo prihodnje leto čast zares prebl. g. okr. glavarja zopet v svoji sredi pozdraviti ob otvoritvi nove šole. Zastopniki občine, zedinite se ter storite vse potrebno, da bo ta zadeva vendar enkrat ugodno rešena!

Politični pregled.

Odsek za podpore po ujmah prizadetim je predložil poslanski zbornici sledeči predlog: 1. vlada se pozivlja, da v najkrajšem času predloži računsko poročilo o izdanem denarju za podpore; 2. vlada se pozivlja, da izterjava davke od tistih kmetovalcev, ki so prišli vsled elementarnih neizgovod v stiske, z največjo prizanesljivostjo; 3. vladi se naroča, da izvede poizvedbe o elementarnih škodah takoj in hitreje kot dosedaj.

Ogerski državni zbor.

V soboto zboroval je zopet ogerski parlament. Cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim sklicuje tretje zasedanje državnega zbora, je bilo vzeto na znanje. Po izjavi sožalja povodom Jokajeve smrti, je bila seja zaključena.

Bivši italijanski naučni minister izročen sodišču.

Italijanska poslanska zbornica je sklenila v soboto, da se izroči, ali bolje, da se dovoli kazenskemu sodišču, da sme postopati proti bivšemu naučnemu ministru Nasijn, ki je obdolžen velikih sleparij na škodo italijanskega državnega zaklada. Zgodilo se je pa to seveda, ko je Nasi že odnesel peto v Švico in je istočasno pobegnil tudi njegov tajnik in pomagač v sleparijah Lombardo. Kakor se vidi, postopalo se je tudi v tem slučaju po pogovoru: Velike tatove se pusti, da zbeže, obesi se le male tatove.

Dogodki na Balkanu.

V višji angleški zbornici je govoril posl. Spencer o položaju v Macedoniji. Lord Newton je rekel, da civilni agentje niso storili nikakih korakov v izvedenje reform. Predlagal je, naj se skliče mednarodna konferenca. — Minister zunanjih zadev marki of Lansdowne je izjavil, da bo turško-bolgarski dogovor najbrže imel koristne posledice. Glede civilnih agentov je rekel, da obžaluje, ker ne more povedati o njihovih uspehih nič pomirljivega. —

Rusko-japonska vojska.

Poročila, ki prihajajo zadnje dni z bojišča, izvirajo vsa le od japonske in angleške strani. Da so ta poročila skrajno neugodna za Ruse, razume se samo ob sebi. Od ruske strani ve se le toliko, da je res, da so se Japonci izkrcali že na polotoku Liaotung in da so v okrožju pred Port Arturom v daljavi kakih 12 km. japonske vojne ladje. Rusom protivno časopisje smatra to dvojno dejstvo za obleganje Port Artura in trdi, ne da bi imelo za to v rokah kak dokaz, da se je Japoncem pri zadnjem napadu v resnici posrečilo zapreti uhod v portartursko luko. Od ruske strani se taka vest še ni potrdila, ampak so se uradna ruska poročila glasila ravno nasprotno. Ravno tako vedo angleška poročila povedati, da so Japonci dosegli tudi na

kopnem že drug uspeh in da so pregnali po jako krvavi bitki, v kateri je padlo na obeh straneh mnogo vojakov, Ruse iz Fenvangčenga ter se polastili omenjenega utrjenega mesta. Kakor rečeno, so to poročila angleških in drugih Japoncem prijaznih listov in niso Rusi o teh dogodkih še nič poročali. To molčanje Rusov pa ima gotovo svoj pomen, katerega bo pa javnost doznala že v najkrajšem času.

Da se namreč pripravljajo na bojišče že v bodočih dneh važni dogodki, ki bodo imeli za nadaljni razvoj rusko-japonske vojske velik pomen, sklepati bi bilo tudi iz naslednjega povelja, katero je izdal na vojne čete v Port Arturu in njegovi okolici general Stösel in ki se glasi:

„Mnogostovilne sovražne vojne čete prestopile so dne 30. aprila in 1. maja reko Jalu. Naše vojne čete so se umaknile na pozicije, ki so bile že poprej v ta namen določene. V petek pa se je izkrcal sovražnik južno od Pitzevo v močnem številu in v bližini zaliva Kiacciao. Naravno je, da bode sovražnik najprej uničil železnice, ki nas vežejo z Mandžurijo ter skušal pognati naše čete proti Port Arturu in potem oblegati Port Artur, to glavno rusko utrdbo na Skrajnem vztoku. Vi pa branite to trdnjavo dokler ne dosepejo naše vojne čete, da nas osvobodijo. Smatram za svojo dolžnost, da vas opozarjam, da moramo biti previdni, oprezni in vedno pripravljeni na to, da vsprejmemo sovražnika kakor to zahteva čast ruskih vojni čet. O tati morate vedno hladnokrvni in vas ne sme nič razburiti. Premisliti morate, da je v vojski vse mogoče ter biti prepričani, da z Božjo pomočjo gotovo rešimo nalogo, katero smo prevzeli.“

***

Dunajsko japonsko poslaništvo dobilo je iz Tokija sledeče poročilo: General Kuroki hrzovajlja: Potem ko je naše konjenišvo pregnalo sovražnika, je oddelek pešcev zasedel Fengvangčeng. Sovražnik je pred svojim odhodom iz mesta zažgal vsa vojna skladišča. Tamošnji prebivalci pripovedujejo, da je število ruskih ranjencev, ki so po bitki pri Jalu šli skozi Fenvangčeng, znašalo nad 800 mož. Pri omenjeni bitki so Rusi izgubili nad 3000 mož. Japonske čete, ki so se iskrcale na Liaotungu so zasedle 6. maja Pulantien ter so razdejale železnico in brzojav.

***

Drugo poročilo iz Tokija pripoveduje, da so napadli Japonci pri Huan-tsiu Ruse, katerih je bilo nad 2400 mož, ter jih pognali v beg. — Istotako poročajo iz Tokija, da so se Japonci izkrcali ne le na Liaotungu, nego tudi pri Takuscianu in pri izlivu reke Dajanho. — To so, kakor rečeno, japonska poročila, katera so mogoče resnična, mogoče pa tudi ne. Jedno takih poročil, ki se pripisuje admiralu Togo, zatrjuje tudi, da so Japonci v resnici zaprli uhod v portartursko luko, dočim se taka vest z ruske strani odločno zanika.

***

Kitajski ogleduhi poročajo, da imajo Rusi v Mandžuriji 150.000 mož infanterije, 12.000 konjenikov, 224 topov. V vzhodni Sibiriji imajo Rusi 22.000 mož infanterije, 500 konjenikov in 32 topov.

***

O ogleduštvo Japoncev se poroča, da so japonski častniki bili kot obrtniki v Port Arturu in Vladivostoku. Dva častnika, katera so Rusi opazili, sta pravočasno pobegnili. Japonci so bili preoblečeni tudi v ruske mornarje. Enega takega Japonca je vstavil pokojni Markarov. Japoncem mu je dejal, da je mornar na „Petropavlovsku“. Japonski ogleduhi so s svetilkami naznanjali položaj japonskemu brodogradu.

***

Kakor so zvedela „Novoje Vremja“, je vest „New-York Herald“, da se je s „Petropavlovskim“ potopilo do 14 milijonov denarja, popolnoma neresnična. Kakor se poroča iz Port Artura, ni bilo v blagajni oklopnice nad 60.000 rubljev.

***

Po ruskem uradnem poročilu so Rusi v bitkah ob reki Jalu dne 30. aprila in 1. maja imeli sledeče izgube: mrtvih je bilo 6 častnikov generalnega štaba, 20 častnikov in 564 vojakov. Ranjena sta bila 2 častnika generalnega štaba, 36 častnikov in 1081 vojakov. Ranjen je bil tudi vojaški duhoven in jeden kapelnik. Neznano pa je, kam je prišel jeden častnik generalnega štaba, 15 častnikov, jeden vojaški zdravnik in 679 vojakov. Ubityh in ranjenih in onih, ki se pogrešajo, je bilo torej 70 častnikov in 2324 mož.

Dognano je, da so obče priljubljene in vsestransko razširjene »kapljice sv. Marka« mestne lekarne v Zagrebu. Markov trg, najpotrebnejše v vsaki hiši. Podati se jih more bolnikom kot prvo pomoč, zdravim pa v odvrnitev bolezni. Zato pa opozarjamo p. n. gg. čitatelje na današnji oglas »Mestne lekarne« v Zagrebu, Markov trg, na 4. strani.

Dva nova sejma

bodeta
v Štanjelu na Krasu
in sicer
eden dne 21. maja, drugi 22. avgusta
vsakega leta.

A. Fabiani
podžupan.

**Sodovičar
Fr. Obrdank**
(poprej Josip Hrovatin)
priporoča svoje ši-
fone in pokali-
ce po nizki
ceni.

Odlikovana
kamnoseška
delavnica
Janeza Culot
se zalogo nagrobnih
spomenikov, marmor-
natih podob, fotogra-
fij na porcelanu, raz-
nih del za cerkve itd.
preselila
se je iz ulice Koren
v ulico sv. Anto-
na hiš. št. 16
pri cerkvi. ---

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

priprava bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,
briskih, dal-
matinskih in
istarskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-
nici na vse kraje avstro-egrske monarhije v
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja
tudi uzorce.

Cene zmerno. Poštežba poštoma.

Anton Fon,
klobučar in gostilničar,
Semeniška ulica št. 6,
ima bogato zalogo raznovrstnih
klobukov
ter toči v svoji krčmi
priprava domača vina
in postreže tudi z jako ukusnimi
jedili.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznico
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Fani Drašček,
zaloga šivalnih strojev
Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.

Prodaja
stroje tudi
na teden-
ske ali
mesečne
obroke.
Stroji so
iz prvih
tovarn ter
najboljše,
kakovosti
Priporoča
se slav.
občinstvu

Lekarna
CRISTOFOLETTI,
v Gorici, na Travniku.
Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni
telesni slabosti.
Izvirna steklenica tega olja naravno-rumene barve po K 1.40, bele barve po K 2.
Trskino železnato jetrno olje. Trskino jetrno olje se železnim
jodecem.
Raba tega olja je posebnost priporo-
ročljiva otrokom in dečkom, ki so ner-
vozni in nežne narave. tem oljem se zdravejo v kratkem
času in z gotovostjo vse kostne bolezni,
žlezni otoki, golše, malokrvnost in
splošna slabost.
Cena ene steklenice 1 K 40 v.
Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem
kemičnem laboratoriju predno se napolnijo steklenice, zato zamorem jamčiti svojim
častitim odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.
Cristofoletti-jeva pijača iz kine in železa,
najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim jetrnim oljem in izborno
sredstvo za malokrvne.
Ena steklenica stane 1 K 60 v.

Samo enkrat poskusi
naj vsakdo kupiti svoje potrebščine pri trdki
J. Zornik, Gorica, Gosposka ulica 7,
in nikdar več ne bode iskal drugod boljšega,
lepšega in kakovosti primerno cenega blaga,
kakor se tu dobi.
Došle so uže zadnje novosti modnega
blaga za
**pomladno in letno sezono v
nedosegljivi izberi**
kakor: krasni okraski za obleke najnovejše
mode, čipke, ovratniki iz čipk, bordure, svile,
pasovi itd. Raznovrstno belo in Jaeger-perilo,
rokavice usnjate in cvrtnate, nogavice, krasne
ovratnice, hlačniki, žepne rute, solčniki, dež-
niki, moderci, predpasniki, domači čevlji itd.
Zaloga je preskrbljena z vsemi potrebščinami
za g. šivilje in krojače, kakor, igle, cvrtni
svile, fodre, gumbe, trakove itd. Raznovrstno
blago za vezenje itd.

Prosiva zahtevati listke!
Največja trgovina z železjem
Konjedic & Zajec
Gorica, pred nadškofijo št. 5 in podružnica v hiši „Monta“.
Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebščine, kakor: cement,
stavbne nosilce, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stra-
nišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih
tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja
dob rezprimerno nizkih cenah.
**Edina zaloga
stavbenih nositeljev**
v Gorici.
Pocinkana žica za vinograde po jako snižanih cenah!
Pozor!
Eno krons nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže
s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za
100 kron blaga.
Prosiva zahtevati listke!

Jakob Šuligoj
c. kr. priv. urar dr. ž. železnice
v Gorici,
Gosposka ulica št. 25,
priporoča svojo
bogato zalogo
raznovrstnih
slatkih in srebr-
nih ur za bir-
mance.

**Sprejema
hranilne vloge**
katere obrestuje po
4 1/2% polumesečno; ne-
vzdignene obrestipripi-
suje konec leta k glav-
nici. Rentni davek pla-
čuje posojilnica sama.
Posojila
udom na osebni kredit po
6% in na vknjižbo po 5 1/2%
„Centralna posojilnica“
registrovana zadruga z omejeno zavezo,
Gorica, ulica Vetturini 9.
C. kr. poštnohranilnični konto N. 851.292.
**Sprejema
nove člane**
z glavnimi in opravi-
lnimi deleži. Glavni de-
leži po 200 K, opravični
po 2 K. Otvarja članom
tekoče račune, katere
obrestuje po dogovoru.
Uradne ure
vsak dan od 8. ure zjutraj
pa do 1. ure popoldne.